

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 22P/90/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712217319
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., PhD. Mária Jamrišková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2013:5712217319.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou JUDr. Máriou Jamriškovou, PhD. vo veci starostlivosti o maloleté dieťa

I. E., nar. XX.XX.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, dieťa rodičov matky J. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., K.. C. P. XXXX/XX, v konaní právne zastúpenej JUDr. Katarínou Turanskou, advokátkou so sídlom v Martine, Štúrovo námestie 10520/13B a otca S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. P. XXX v konaní právne zastúpeného AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., so sídlom v Martine, ul. E. B. Lukáča 2, maloleté dieťa bytom ako matka, v konaní o návrhu otca na nariadenie striedavej starostlivosti takto

rozhodol:

Súd návrh na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti **z a m i e t a** .

Súd **u p r a v u j e** styk otca s maloletou I. E., nar. XX.XX.XXXX nasledovne:

- každý nepárny týždeň od piatku od 16.00 hod., kedy dieťa prevezme v domácnosti matky do nedele do 18.00 hod., kedy dieťa odovzdá v domácnosti matky

Matka je **p o v i n n á** dieťa na styk riadne pripraviť a v prípade potreby prípravy do školy na pondelok odovzdať otcovi príslušné učebné pomôcky.

Otec je ďalej **o p r á v n e n ý** stretávať sa s maloletou:

- každý párný rok počas vianočných sviatkov od 24.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod.
- každý nepárny rok počas vianočných sviatkov od 25.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 10.00 hod.
- každý nepárny rok od 31.12. od 09.00 hod. do 01.01. do 11.00 hod.
- každý nepárny rok počas veľkonočných sviatkov od nedele od 10.00 hod. do pondelka do 18.00 hod.

Otec **p r e v e z m e** dieťa v domácnosti matky a po ukončení stretávania sa dieťa matke **o d o v z d á** v jej domácnosti.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.11.2012 sa otec domáhal, aby súd zveril mal. I. E., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v 2-týždenných intervaloch začínajúcich od nedele od 16.00 hod. Navrhol, aby otec bol povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú od nedele od 16.00 hod., ktorá bude nasledovať po právoplatnosti rozsudku. Ďalej navrhol, že každý z rodičov bude povinný v stanovenom čase odovzdať maloleté dieťa do osobnej starostlivosti druhého rodiča s jeho osobnými vecami a riadne ho pripraviť a každý z rodičov bude povinný v stanovenom čase prevziať dieťa v bydlisku druhého rodiča a každý z rodičov bude povinný v stanovenom čase dieťa druhému rodičovi odovzdať do osobnej starostlivosti. Každý z rodičov bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v čase zabezpečovania osobnej starostlivosti a súd počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Otec svoj návrh odôvodnil tým, že maloletá má silné citové väzby na oboch rodičov a striedavá výchova u oboch rodičov by bola v jej záujme, rešpektovala by právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k oboch rodičom a prihliadla by tiež na záujem mal. dieťaťa s ohľadom na jeho vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Otec v návrhu uviedol, že jeho kontakt s dcérou sa ani po rozvode manželstva nevytratil, keďže sa s ňou stretáva jedenkrát za dva týždne. Upozornil, že má všetky predpoklady na to, aby sa dokázal o dieťa postarať počas zverenia do osobnej starostlivosti vrátane zabezpečenia všetkých životných potrieb. Uviedol, že o návrhu na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti uvažoval už dávnejšie, avšak ho nepodal, kým nemal pre dcéru zabezpečené vybavenie detskej izby, aby mohla mať primerané podmienky.

Matka sa k návrhu vyjadrila písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 3.1.2013. Uviedla, že s návrhom otca na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nesúhlasí. Uviedla, že otec sa o dcéru nijako zvlášť od rozvodu manželstva nezaujímal. Jeho záujem sa zvýšil od podania návrhu zo strany matky na zvýšenie výživného. Pokiaľ sa otec s dieťaťom stretával v minulosti, bolo to nepravidelne. Posledný rok sa stretávanie uskutočňuje v rozsahu každý druhý víkend od piatku poobedia do nedele. Matka uviedla, že za spoločného manželstva otec dieťaťa nikdy nevykonával domáce práce, nevaril, nepral, v domácnosti nepomáhal. Z toho dôvodu si matka ani nevie predstaviť, kto by zabezpečoval dennú starostlivosť o dieťa. Predpokladá, že starí rodičia, ktorí žijú v spoločnej domácnosti s otcom. Matka v písomnom vyjadrení upozornila, že maloletá je žiačkou X. ročníka, býva chorľavá, má ťažkú astmu. Nerobí jej dobre stresové prostredie. Jedáva slabšie, je nižšieho veku. Uviedla, že otec doposiaľ neprejavoval záujem o to, ako dieťa prosperuje v škole a ako sa má po zdravotnej stránke. Matka trvala na tom, že nie je v schopnostiach otca zabezpečovať dieťaťu dennú starostlivosť v takom rozsahu, aby to bolo v záujme dieťaťa a na jeho prospech. Matka tiež uviedla, že pokiaľ sa snažila vysvetliť dieťaťu, ako si predstavuje otec starostlivosť o ňu, dieťa sa jednoznačne vyjadrilo, že si takúto situáciu predstaviť nevie, ale starkých má rada. Matka k vyjadreniu pripojila potvrdenie všeobecného pediatra o zdravotnom stave dieťaťa a vyjadrenie vychovávateľky dieťaťa zo základnej školy.

Súd vo veci vykonal pojednávanie v dňoch 14.01.2013 a 15.03.2013. Na pojednávaní dňa 14.01.2013 otec zotrval na svojom návrhu v plnom rozsahu. Právna zástupkyňa otca upozornila, že otec doposiaľ neriešil striedavú osobnú starostlivosť z toho dôvodu, že si musel zabezpečiť vhodné podmienky na jej výkon z hľadiska toho, aby dieťa malo samostatne svoju izbu. Uviedla, že celkovo je vzťah otca k dcére veľmi dobrý a keď sa dcéry pýtal, či by mala záujem, dcéra mu sama odpovedala - áno, mala by záujem takto u neho bývať a to aj bol motív k tomu, aby podal návrh na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti. Uviedla, že otec je schopný zabezpečiť jej výkon starostlivosti o dcéru a vie si svoje pracovné povinnosti zadeliť tak, aby bol schopný sa o ňu postarať. Upozornila tiež, že dieťa bolo počas letných prázdnin nepretržite s otcom dva týždne a nemalo s tým problém. Poprela, že by otec neprejavoval záujem o dieťa, uviedla, že pokiaľ sa stretol s učiteľkou dieťaťa, tak sa jej priamo opýtal na študijné výsledky dcéry a preto nebol dôvod, aby sa o ne zaujímal u matky. Ohľadom správ týkajúcich sa zdravotného stavu a psychického stavu dieťaťa upozornila, že majú januárové dátumy a vyjadrila podozrenie, že boli predložené do spisu ako účelovo vytvorené v súvislosti s týmto pojednávaním. Ohľadom pripomienky na ťažkú astmu, ktorou maloletá trpí, uviedla, že aj z tohto dôvodu má za to, že by bolo vhodné prostredie striedať, keďže v rodinnom dome nie je klíma taká vysušujúca a mohlo by to byť na prospech dieťaťa. Ohľadom námietok, že dieťa nie je psychicky pripravené na nariadenie striedavej starostlivosti uviedla, že má za to, že dieťaťu treba dať priestor na to, aby zistilo, ako by to vyzeralo, pokiaľ by bolo u otca. Otec uviedol, že osobnú starostlivosť o dieťa vie zabezpečovať aj sám, vie variť, vyprať a zabezpečiť ostatné potreby, naučil sa to po odchode zo spoločnej domácnosti s matkou.

Na pojednávani konanom dňa 14.01.2013 právna zástupkyňa matky uviedla, že podľa jej názoru je dieťa ešte príliš malé a nie je v psychickej a fyzickej kondícii, aby mohla byť nariadená striedavá osobná starostlivosť. Právna zástupkyňa otca ďalej upozornila, že samé dieťa nemá záujem o tento typ starostlivosti tak, aby prespávalo u otca súvisle, či už 7 alebo 14 dní. Dieťa je veľmi citovo naviazané na matku. Bez matky nechce samé zaspávať. Nespochybnila, že otec má vytvorené podmienky na starostlivosť o maloletú, upozornila však, že ak tam aj dieťa chodí a vyjadruje záujem chodiť tam, je to najmä preto, že sú tam starí rodičia, na ktorých sa teší a aj doposiaľ starí rodičia hrali veľkú úlohu v tom, keď tam dieťa chodilo a prečo tam chodilo. Uviedla, že dieťa sa vyvíja, nedá sa vedieť, čo bude o dva roky, či veci bude vnímať inak. Matka uviedla, že dieťa po návrate z návštevy u otca býva rozrušené a plačlivé.

Súdu boli na pojednávani predložené potvrdenia z detskej psychiatrickej ambulancie E.. E. J., hodnotenie žiačky zo základnej školy, ktorú dieťa navštevuje, lekárska správa z kontroly u E.. E. E., imunologičky a alergologičky ako aj úradný záznam spísaný s otcom dňa 21.12.2011 na ÚPSVaR, v ktorom otec uviedol, že má za to, že manžel matky ovplyvňuje matku a otec má problém dohodnúť sa elementárnych veciach ohľadom maloletej a preto uvažuje perspektívne o striedavej starostlivosti, ale chce počkať, kým maloletá bude mať X - X rokov.

Kolízny opatrovník na pojednávani dňa 14.01.2013 uviedol, že bol vykonaný pohovor s maloletou, z ktorého vyplynulo, že maloletá má ocina veľmi rada aj starých rodičov, ale nevie si predstaviť, že by tam mala aj bývať. Kolízna opatrovníčka skôr vidí priestor na rozšírenie styku otca s dieťaťom. Upozornila, že ako vyplýva zo správy pedopsychiatra, nechutenstvo, ktorým maloletá trpí, je pravdepodobne psychického pôvodu, i keď kolízny opatrovník si nedovolí hodnotiť, aké sú tam dôvody. Každopádne dieťa potrebuje stabilný režim. Kolízny opatrovník má za to, že v tomto momente je ešte malé, aby zvládalo takého stavu.

Súd nariadil vykonanie pohovoru dieťaťa s psychológom na referáte pedagogicko - poradenských služieb tak, aby psychológ mohol zistiť postoj dieťaťa k nariadeniu striedavej osobnej starostlivosti a vyhodnotiť, či dieťa je psychicky dostatočne zrelé na to, aby striedavá osobná starostlivosť mohla byť nariadená. Následne bol na ÚPSVaR v Martine na referáte pedagogicko - psychologických služieb vykonaný pohovor s rodičmi aj s maloletou. Psychologička po vykonaných pohovoroch uviedla, že vzhľadom na postoj maloletej k stretávaniu sa s otcom a aktuálne emocionálne prežívanie sprevádzané somatickými symptómami javí sa vhodné v danom období realizovať styk s otcom každý druhý víkend od piatku do nedele. Po dohode rodičov nájsť optimálny deň na realizáciu styku aj jedenkrát do týždňa tak, aby zohľadňoval školské a pracovné povinnosti oboch strán. Psychologička vo svojej správe uviedla, že z uskutočneného pohovoru s maloletou vyplynulo, že dieťa o striedavú starostlivosť neprejavilo záujem. Želá si, aby sa styk realizoval v takej podobe, ako to prebiehalo doteraz (každý druhý víkend od piatku do nedele). Pripustila však možnosť stretnutia s otcom aj jeden deň počas týždňa. Maloletá má silnú citovú väzbu voči matke. Je stotožnená s manželom matky ako aj so spôsobom rodinného života, akým ako rodina spoločne žijú. Psychologička ďalej upozornila, že správanie maloletej toho času prevláda strach z diskrepancie medzi želaním a skutočnosťou. Prítomné sú črty pocitovanej neprávosti, anxiózy, nepokoja, duševnej neistoty, pocit ohrozenia vonkajším svetom a sklón poddávať sa dojmom. Potvrdené sú tendencie ťažkosti v adaptácii, predpoklad vzniku neurózy a regresu v správaní. Emocionálne prežívanie možnej zmeny v úprave styku s otcom toho času sprevádzajú aj somatizačné symptómy, diagnostikované detským psychiatrom E.. E.. J.. V správe psychológa je tiež uvedené, že analýzou životnej situácie zúčastnených strán, zohľadňujúc pritom pracovné, školské, časové, zdravotné a rodinné faktory spoločne s rodičmi v RPPS dospeli k čiastkovej dohode, ktorej podstatou je rozšírenie styku počas víkendov každý druhý týždeň od štvrtku do nedele a každú druhú stredu od 15.30 do 18.30 hod. v tom týždni, kedy dieťa nebude cez víkend u otca.

Na pojednávani konanom dňa 15.03.2013 otec poprel, že by pristúpil k čiastkovej dohode zahŕňajúcej rozšírenie doposiaľ realizovaného styku. Zdôraznil, že naďalej má záujem na nariadení striedavej osobnej starostlivosti a prejavil prekvapenie nad znením správy, keďže s ničím podobným nesúhlasil. Túto formuláciu považoval počas rozhovoru na RPPS za návrh, ktorý bol rozoberaný, avšak nebolo to uzavretie dohody. Na opätovnú otázku súdu, či sa pýtal dcéry, či by súhlasila s tým, aby u neho striedavo žila, uviedol, že aj psychologičkou boli rodičia upozornení, aby na dieťa netlačili a z toho dôvodu nechcel dieťa ovplyvňovať. Keď sa jej však spýtal, tak povedala, že ona nevie a bude ako rozhodne súd. Otec

prejavil podozrenie, že dcéra ma naočkované stanoviská, ktoré nechce deklarovať. Ohľadom návrhu, aby bol styk otca s dieťaťom rozšírený v stredu na čas od 15.30 do 18.30 hod. upozornil, že pokiaľ si dieťa prevezme, tak dieťaťu určitý čas trvá, kým sa mu podarí aklimatizovať na skutočnosť, že už je s otcom a tých prvých 15 - 20 minút trvá táto adaptačná fáza. Rovnako upozornil, že pokiaľ dieťa preberá, nie vždy ho dostane v presne tom čase, kedy má nárok na to, aby si ho prevzal. Celkove prejavil nespokojnosť s tým, že počas styku upraveného na 2 - 3 hodiny nebude možné s dieťaťom realizovať aktivity z časových dôvodov. Nie je možné, aby s dieťaťom každý týždeň chodil do kina. Pokiaľ by bol navyše zaviazaný zabezpečovať prípravu do školy, tak by stretávanie spočívalo len v plnení povinností.

Matka na pojednávaní konanom dňa 15.03.2013 uviedla, že sa dcéry citlivo pýtala, či by súhlasila, keby ocko pre ňu prišiel vo štvrtok poobede a domov by prišla v nedeľu. Dcéra podľa slovo matky reagovala - maminka nie, lepšie by to bolo od piatku do nedele. Ohľadom zaradenia jedného dňa v priebehu týždňa, kedy by dieťa trávilo čas s otcom, dieťa zareagovalo pozitívne, potešila sa, že bude s otcom tráviť čas, avšak uviedla - že áno a večer potom prídem a budem spať pri tebe (myslelo tým matku).

Súd v priebehu pojednávania dňa 15.03.2013 vyhodnocoval s rodičmi alternatívy úpravy styku otca s dieťaťom v prípade, pokiaľ by nebola nariadená striedavá osobná starostlivosť. V tejto súvislosti súd navrhoval stretávanie otca s dieťaťom každú stredu po ukončení školy, kedy by si otec dieťa vyzdvihol o 15.00 a dovedol by ho na druhý deň vo štvrtok ráno do školy, čím by mu vznikol dostatočný priestor na vykonávanie aj mimoškolských aktivít, upevňovanie vzťahu s dieťaťom a postupné privykanie dieťaťa na to, aby prespávalo u otca aj mimo 2-týždňových intervalov. Zároveň v komunikácii s rodičmi súd zistil, akým spôsobom by rodičia súhlasil s úpravou styku počas vianočných sviatkov, Silvestra, Veľkej noci a letných prázdnin. V tejto súvislosti boli rodičia schopní sa dohodnúť. Otec však opätovne upozornil, že trvá na nariadení striedavej osobnej starostlivosti. Pre prípad, že súd jeho návrhu nevyhoví, má za to, že nebude vhodné upravovať stretávanie s dieťaťom aj počas každej stredy a v takom prípade prejavil záujem, aby súd stredu do rozsahu styku nezaraďoval.

Zástupkyňa kolízneho opatrovníka na pojednávaní konanom dňa 15.03.2013 uviedla, že kolízny opatrovník sa pridrižava predch. vyjadrení, v zmysle ktorých má za to, že nie je vhodný čas na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, avšak navrhla, aby bol rozšírený styk otca s dieťaťom aj preto, aby si mohol otec upevňovať a vybudovať vzťah s dieťaťom tak, aby prípadne v budúcnosti bolo možné nariadení striedavej osobnej starostlivosti zväziť.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, správou pedopsychiatra, správami zo základnej školy maloletej, úradným záznamom z ÚPSVaR v Martine zo dňa 21.12.2011, správou alergológa dieťaťa, správou z RPPS ÚPSVaR v Martine, oboznámením sa s postojom kolízneho opatrovníka, ako aj obsahom celého spisu a zistil nasledujúci skutkový stav:

Rodičia maloletej nie sú manželia, nežijú spolu. Ich manželstvo bolo rozvedené v konaní vedenom na Okresnom súde v Martine, sp. zn. 7C/199/2010 zo dňa 04.10.2010. Styk otca s maloletou upravený nebol. Maloletá žije s matkou a manželom matky. Na život v novej rodine je plne adaptovaná. Otec žije so svojimi rodičmi v rodinnom dome. Dieťa má k otcovi dobrý citový vzťah, rovnako k otcovým rodičom, rado tam chodí, ale bývať tam nechce. Správy pedopsychiatra a psychológa naznačujú úzkostné prežívanie súčasnosti, kedy dieťa spracúva hypotézu že by bolo odlúčené polovicu mesiaca od matky na ktorú je silne citovo naviazané. Styk maloletej s otcom prebieha na základe dohody rodičov každé dva týždne cez víkend a počas prázdnin.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na

výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Súd po vykonanom dokazovaní starostlivo zvažoval primárny záujem mal. dieťa. V tomto totiž prípade nastáva konkurencia dvoch záujmov - na jednej strane v prípade nariadenia striedavej osobnej starostlivosti by sa naplnil záujem dieťaťa na upevňovaní a rozvíjaní svojich väzieb s biologickým otcom, rovnako realizácia práva biologického otca na trávenie času so svojim dieťaťom, podieľaní sa na jeho výchove a na formovaní osobnosti vlastného dieťaťa. Na druhej strane stojí záujem dieťaťa na stabilite výchovného prostredia, v ktorom sa doposiaľ nachádza, rešpektovanie silných citových väzieb ktoré má dieťa vytvorené na matku, s ktorou ostalo žiť aj po rozchode rodičov a na ktorú je aj vzhľadom na svoju povahu a psychický stav upäté natoľko, že má problém zaspávať v jej neprítomnosti. Súd teda márne riešil otázku, či nariadením striedavej osobnej starostlivosti by bol zásah do psychiky dieťaťa natoľko silný, že by mohol negatívne ovplyvniť nielen momentálne prežívanie dieťaťa, jeho psychický stav a naladenie, ale aj prežívanie svojho vzťahu s biologickým otcom, pokiaľ by nariadenie povinnosti bývať dva týždne u otca bralo ako nariadenú nútenú povinnosť, s ktorou nie je vnútorne stotožnené. V konkurencii týchto dvoch záujmov sa súd priklonil k rešpektovaniu aktuálnej vôle dieťaťa, opakovane vyjadrenej nielen v rozhovore s matkou, ale aj v rozhovore so zástupkyňou kolízneho opatrovníka a pri pohovore na psychologickom vyšetrení.

Primárny dôvod, prečo súd zamietol návrh otca na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti teda nie je odrazom toho, že by súd dospel k presvedčeniu, že otec nie je schopný striedavú osobnú starostlivosť vykonávať. Vyjadrenia otca, spôsob jeho komunikácie aj prezentácia na pojednávaní vedú súd k presvedčeniu, že záujem otca o dieťa je úprimný a vážny a nie je prejavom snahy zbaviť sa vyživovacej povinnosti určenej v konaní o zvýšení výživného. Súd má vyjadrenia otca smerujúce k tomu, že nechce byť len víkendovým otcom, ktorý nemá veľký dosah na výchovu svojej dcéry ako by si želal, za pravdivé. Rovnako súd zistil, že otec má vytvorené bytové podmienky aj finančné podmienky a to, aby bol schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa.

Na druhej strane súd musí prihliadnuť k skutočnosti, že nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nevyhnutne musí rešpektovať povahu dieťaťa. Prežívanie striedavej osobnej starostlivosti je u každého dieťaťa veľmi individuálne. Extrovertné smelé deti sú schopné odpútať sa od matky už predškolskom veku a striedavá starostlivosť rodičov im nespôsobuje žiadny problém, naopak, rozvíja ich vhodným smerom. Naproti tomu dieťa, ktoré je silne citovo naviazané na matku, od ktorej nebolo počas svojho života dlhodobo odlúčené, pochopiteľne pociťuje strach z predstavy, že by polovicu svojho času trávilo bez nej. Súd upozorňuje, že dieťa malo X roky v čase, keď prišlo k rozchodu rodičov a už pred rozvodom boli vzťahy rodičov narušené ako to vyplýva aj z rozsudku o rozvode rodičov, kedy matka odišla zo spoločnej domácnosti a žila u svojich rodičov. Znamená to, že dieťa bolo v útlom veku odlúčené od trvalej prítomnosti svojho biologického otca. V súčasnej dobe sa adaptovalo na novú rodinu, ktorú tvorí matka a jej manžel. Takéto usporiadanie dieťaťa vyhovuje. I keď deklaruje pozitívny citový vzťah k svojmu otcovi, má záujem ho prežívať v takom rozsahu, ako doposiaľ. Súd tiež prihliadol k správam pedopsychiatra, v ktorej je formulovaný záver - anamnesticky uvádzané atypické brušné algie bez

organického kolerátu, čo môže byť psychosomaticky ekvivalent možného úzkostného prežívania. Aj v správe pedopsychiatra je uvedené vyjadrenie dieťaťa, podľa ktorého je dieťa rado, že zaspáva pri maminke. Rovnako správa psychologičky z referátu pedagogicko - psychologických služieb ÚPSVaR v Martine poukazuje na nepokoja duševnú neistotu, ktorú dieťa prežíva. Dieťa v súčasnej dobe zrejme žije v obave, že jeho rodinné prostredie, na ktoré je zvyknuté, bude narušené, bude sa musieť prispôbovať veľmi výraznej zmene, ktorou by bolo striedavé zverenie otcovi a matke.

Súd má za to, že i keď dieťa je ešte pomerne nízkeho veku, ohľadom tak zásadnej veci akou je rozhodnutie o odlúčení od matky, má právo vyjadriť svoj názor samostatne. Preto v zmysle § 43 ods. 1 Zákona o rodine venoval názoru mal. dieťaťa venoval náležitú pozornosť a rešpektoval ho ako jeden z dôvodov, pre ktorý rozhodol zamietnuť návrh otca na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti.

Súd tiež upozorňuje, že v prípade vyhovenia návrhu otca na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti by prišlo k zmene výchovy. Zaradenie stanovenia o nariadení striedavej osobnej starostlivosti v zákone o rodine do hlavy upravujúcej rozvod manželstva má svoju vnútornú logiku. Dieťa, ktoré súvisle žije od narodenia v spoločnosti otca aj matky sa ľahšie adaptuje na striedavú starostlivosť v momente, kedy spolužitie rodičov končí. Naďalej tak má možnosť žiť s oboma rodičmi, len oddelene. Naproti tomu pre dieťa, ktoré už bolo zverené pri rozvode rodičov do starostlivosti jedného z rodičov a s druhým trávil podstatne menej času (v podobe každého druhého víkendy a prázdnin) by prišlo k zásadnej zmene výchovy. Tým výraznejšej, čím dlhší čas od rozchodu rodičov prešiel a čím bolo dieťa v čase rozpadu vzťahu rodičov mladšie. Maloletá trávila doposiaľ s otcom voľné dni (víkendy, prázdniny) kedy má dieťa voľný režim. Otca nemá zažitého v pozícii autority vynucujúcej plnenie školských a iných povinností. Tento druh vzťahu k otcovi si musí postupne vybudovať. Uložiť jej náhle povinnosť žiť u otca, voči čomu pociťuje vnútornú výhradu a prinútiť ju tak začať vnímať otca nielen ako partnera na voľný čas ale aj ako rodiča vychovávajúceho a v prípade potreby primeraným spôsobom trestajúceho, by vzhľadom na úzkostné ladenie psychiky dieťaťa mohlo vyvolať presne opačný účinok, než o aký sa otec usiluje.

Otec v konaní prejavil nespokojnosť so znením správy z RPPS. V tejto súvislosti súd konštatuje, že je možné, že prišlo k nedorozumeniu ohľadom formulácie o čiastkovej dohode rodičov. Súd po celý čas vnímal, že otec nepristúpil na dohodu, ktorá by nezahŕňala nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, keďže to opakovane deklaroval a zdôrazňoval. Napriek tomuto nedorozumeniu má súd za to, že správa psychologičky je kvalifikovaná, vypracovaná na základe osobného pohovoru a osobných pozorovaní a je v korelácii aj s predch. správou pedopsychiatra a vyjadreniami kolízneho opatrovníka. Súd preto aj túto správu považoval za jeden z dôkazov, ku ktorým prihliadal pri vynesení rozhodnutia.

Právna zástupkyňa otca namietla skutočnosť, že predložené správy, ktoré matka zaradila do spisu - ako sú správa pedopsychiatra, správa alergológa a správy zo školy, boli účelovo vytvorené na podporu tvrdení v tomto konaní, keďže majú januárový dátum. Súd po podrobnom preštudovaní uvedených správ dospel k záveru, že správy neboli vypracované účelovo. I keď je zrejmé, že matka aj pri pedopsychiatrickom vyšetrení uvádzala svoje podozrenie o účelovom konaní navrhovateľa, záver lekára žiadnym spôsobom neformuluje vzťah maloletej k otcovi, nedotýka sa tohto konania. Naopak nasadenie medikamentov predpísaných lekárom (Prothazin) naznačujú, že problémy dieťaťa sú skutočné, nie sú účelovo uvádzané, keďže pedopsychiater by nenasadzoval psychofarmaká bez vážneho dôvodu. Rovnako správa, ktorá bola vystavená zo školy ako hodnotenie žiačky, nemá tendenčný charakter. Je konštatované, že zo školou spolupracuje matka, pravidelne sa zúčastňuje rodičovských združení aj mimo nich sa zaujíma o prácu a správanie svojej dcéry. Táto skutočnosť bola potvrdená aj v priebehu dokazovania. Otec sám potvrdil, že priamo v škole nekomunikoval o prospechu dcéry, zisťoval ho, pokiaľ stretol učiteľku dcéry mimo školy. Súd má preto za to, že táto správa iba konštatuje objektívny stav a nedá sa z nej vyvodit' záver, že by sa otec o dieťa nezaujímal, alebo nechcel poznať jeho prospech. Z uvedených dôvodov súd námietku na tendenčnosť predložených správ neakceptoval a prihliadal k nim riadne ako k ostatným dôkazom počas vykonávaného dokazovania.

I keď súd zamietol návrh na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, pokúsil sa v komunikácii s rodičmi nastoliť takú formu rozšírenia osobného styku otca a dcéry, ktorá by umožňovala maloletej postupne sa adaptovať na rozšírenie styku s otcom, zvyknúť si na to, že s ním bude tráviť viac času, plniť s ním svoje povinnosti a pravidelne u neho zaspávať. Pokiaľ ohľadom sviatkov a prázdnin rodičia boli schopní dospieť k dohode, ohľadom prípadného rozšírenia styku o stredy večer sa k dohode dospieť nepodarilo. I keď otec spočiatku deklaroval, že je schopný časovo zabezpečovať dieťa v stredu a

súd prihliadol na jeho námietku, že tri hodiny styku počas stredy nie sú dostatočné, pretože nedávajú dostatočný časový priestor na zaujímavé spoločné aktivity a preto súd navrhol stretnutie od stredy poobedia až do štvrtka rána, otec v konečnom dôsledku ku koncu pojednávania požiadal, aby takýmto spôsobom styk upravovaný nebol. Matka ohľadom prespávania v stredu uviedla, že dieťaťu sa to asi páčiť nebude, ale matka by s tým súhlasila. Súd nakoniec rešpektoval vyjadrenie otca a stredu do rozšírenia styku nezaradil. Upozornil však oboch rodičov, že je v záujme predovšetkým dcéry, aby postupne mimo súdom vytýčenej úpravy styku tú stredu do vzájomných kontaktov otca a dcéry zaraďovali. Pokým dcéra neakceptuje prespávanie u otca umožniť im spolu tráviť čas aspoň počas niekoľkých hodín a pokiaľ začne prejavovať záujem tam prespať, umožniť jej to.

Ostatná úprava styku vychádzala zo skutočnosti, že rodičia ju aj doposiaľ realizovali, avšak iba na základe dohody. Súd má za to, že v prípade presnej úpravy styku sa odstránia trecie názorové plochy medzi rodičmi, keď budú vedieť, akým spôsobom môžu očakávať vzájomné kontakty. Vzhľadom na vyjadrenie maloletej súd neupravoval styk od štvrtku ako to bolo pôvodne zvažované na RPPS, ale až počas víkendov, to znamená od piatku po ukončení školských povinností s tým, že obaja rodičia sa vyjadrili, že je vhodnejšie, aby styk v piatok začal o 16.00 hod., tak aby bolo možné zbaliť veci a prichystať maloletú na pobyt u otca. Rovnako ohľadom ukončenia styku sa rodičia zhodli na čase 18.00 hod. ako vhodnom pre odovzdanie dieťaťa opäť do starostlivosti matky. Súd vzhľadom na skutočnosť, že dieťa môže mať školské povinnosti z piatka na pondelok, zaradil do výrokovej časti rozhodnutia aj povinnosť matky pripraviť dieťa riadne tak, aby si mohlo vykonať svoje školské povinnosti na pondelok. Výrovková časť rozhodnutia týkajúca sa vianočných sviatkov, Silvestra a Veľkej noci, rešpektovala vôľu rodičov. Rovnako vôľu rodičov súd rešpektoval v prípade letných prázdnin, kde otec upozornil, že vzhľadom na spôsob určovania celozávodnej dovolenky nie je možné paušálne označiť konkrétne týždne, počas ktorých by vždy bol schopný zabezpečovať starostlivosť o dieťa a obaja rodičia verbálne na pojednávaní deklarovali schopnosť dohodnúť sa na úprave styku počas letných prázdnin. Preto táto úprava nie je zaradená vo výrokovej časti rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 O.s.p. podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku ak konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 OSP).